

VEENFABRIEK & TOUKI DELPHINE

SUPERDRUM

PERSMAP 2026

INHOUDSOPGAVE

OVER SUPERDRUM	P.2
CREDITS	P.2
PERSONAGES	P.3
BIO'S CAST	P.3
OVER VEENFABRIEK EN TOUKI DELPHINE	P.5
SCENEFOTO'S	P.6
ARTIKEL LEIDSCH DAGBLAD	P.7
ARTIKEL VOLKSKRANT	P.12
SCRIPT	P.16

Schrijver en regisseur Joeri Vos over SUPERDRUM

”Superdrum is een sciencefiction-gedicht over patronen. Over hoe uit simpele aan/uit-schakelingen een wereld kan ontstaan. Honderd trommels vormen samen een superorganisme van licht en ritme: een eigenwijs, dreunend klankwezen dat soms voelt als een oercomputer, soms als een zwerm, soms als een ademend landschap. Tussen die trommels staat één mens — de laatste misschien — met een co-pilot in haar hoofd die haar gedachten ordent en haar taal teruggeeft. Tot de vraag opduikt wie er eigenlijk spreekt. Waar eindigt zij, en waar begint de machine? Of is het allemaal wel waar? Wie of wat zijn die stemmen in haar hoofd?

Ik maak geen voorstelling vóór of tegen AI. Dat is veel te simpel. Wat mij interesseert is het moment waarop het onderscheid gaat schuiven: wanneer technologie niet alleen een hulpmiddel is, maar ook een spiegel, een echo, een tweede stem. En ik ben gaan fantaseren over wat er achter de event horizon ligt: het onbekende dat doodeng is, maar ook onweerstaanbaar.

Je kunt Superdrum lezen als een waarschuwing, als rouw, als een afscheid van de mensheid. Maar je kunt het ook precies andersom lezen: als een scheppingsverhaal. Als het einde van “ik” en het begin van “wij”. Als het moment waarop iets nieuws opstaat en opnieuw naar de sterren kijkt.”

Touki Delphine over de SUPERDRUM:

“De Superdrum bestaat uit honderd tweedehands trommels: geschonken door publiek, gevonden op marktplaats, in de kringloop of op zolder. Hiermee bouwden we een zelfspelende drummachine, bespeeld door takjes die zijn verzameld in het bos en langs de berm, en aangestuurd door solenoids (een autodeurvergrendelingsmechanisme). Elke trommel is voorzien van licht en gekoppeld aan een fijnmazig systeem dat iedere drum afzonderlijk kan aansturen. De trommel is een oer-instrument dat voor ons staat voor communicatie en culturen. Een universele taal. Die laten we nu spreken in de context van de ontwikkelingen rond AI. In de theater performance zien we een laatste mens die worstelt met herinneringen aan ooit en de versmelting met de nieuwe digitale werkelijkheid.”

Credits

tekst | Joeri Vos

compositie en muziek | Bo Koek, Rik Elstgeest en Chris Doyle

regie | Joeri Vos en Rik Elstgeest

installatie | John van Oostrum

spel | Jacobien Elffers, August Vervuurt

scène fotografie | Isabelle Renate la Poutré

productie | Diane du Pont

techniek | Ramses Nieuwenhuizen en August Vervuurt

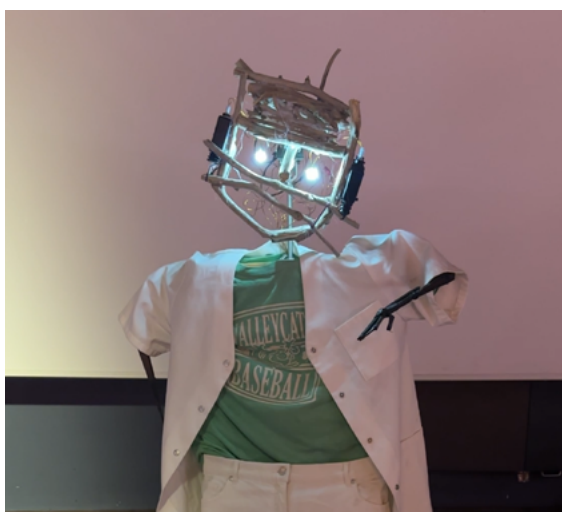
PERSONAGES

#A02-H M 42
CO-PILOT
CLIËNT
Logteksten
ALARMCENTRALE

#A02-H M 42
Jacobien Elffers
Jacobien Elffers
Jacobien Elffers
August Vervuurt

BIO'S CAST

#A02-H M 42

#A02-H M 42 is dramaturg van beroep en speciaal voor deze voorstelling gebouwd door John van Oostrum.

Jacobien Elffers

Jacobien Elffers is actrice en zangeres en is al jaren een vaste kracht bij de Veenfabriek. Ze studeerde aan de Guildford School of Acting (GSA) en werkt sindsdien in producties waarin tekst, muziek en performance nauw met elkaar verweven zijn.

Bij de Veenfabriek was Elffers eerder te zien in meerdere voorstellingen van Joeri Vos, waaronder Ophelia en Alles van Waarde. Ook speelde zij in MARIA MARIA MARIA (2021), een muzikale monoloog van Vos met live muzikanten, en in Lof der Zotheid (2025).

In SUPERDRUM (2026) — een samenwerking van De Veenfabriek en Touki Delphine — speelt Elffers een solorol tussen honderd trommels, in een poëtisch mechanisch scheppingsverhaal waarin het ritme doorloopt, ook als de mens verdwijnt.

Over haar spel in MARIA MARIA MARIA schreef de Volkskrant: „De actrice verricht hier niets minder dan een klein wonder.”

En Theaterkrant noemde haar in Alles van Waarde „ijzersterk”.

August Vervuurt

August Vervuurt is drummer, componist en performer. Sinds 2022 is hij actief als drummer van De Toegift. Hij studeert aan het Utrechts Conservatorium, met een focus op muziekperformances vanuit percussie. In 2025 maakte hij “this caterpillar keeps moving in circles”, een voorstelling waarin veertien cymbalen in een grote fabriekshal samen een resonant landschap vormden. Sinds eind 2025 loopt Vervuurt stage bij Touki Delphine, waar hij meewerkt aan SUPERDRUM — zowel achter de schermen als op de vloer.

OVER VEENFABRIEK EN TOUKI DELPHINE

Over Veenfabriek – Blijf Anders

Veenfabriek maakt muziektheater met hart en ziel. Onder artistieke leiding van Joeri Vos ontstaat een eigenzinnig universum waarin theater, muziek en installaties moeiteloos samensmelten. De komende jaren laat Veenfabriek zich inspireren door de dwaas — en blijft het anders doen: door overal vragen bij te stellen en niets voor lief te nemen.

Met nieuwe composities en nieuwe teksten verzet Veenfabriek zich tegen de neiging tot fundamentalisme en eenduidige betekenis. De voorstellingen stellen urgente vragen over de tijd waarin we leven, zaaien twijfel en oefenen ons in het niet zeker weten.

Met producties als De Lof der Zotheid (2025) en De Clown (2025) sloeg Veenfabriek deze weg in. Met SUPERDRUM krijgt die ontwikkeling een volgend hoofdstuk.
www.veenfabriek.nl

Over Touki Delphine

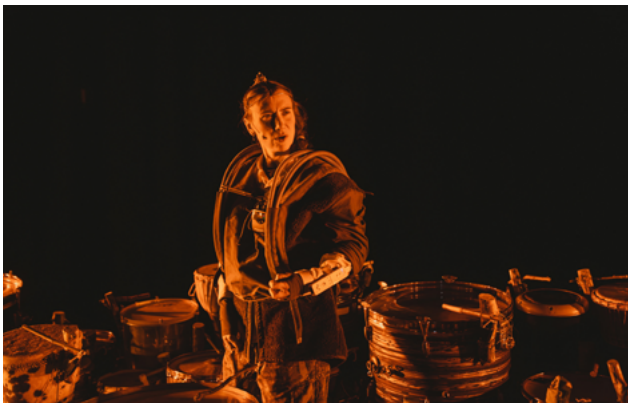
Het Amsterdamse kunstenaarscollectief Touki Delphine (Bo Koek, Rik Elstgeest, John van Oostrum en Chris Doyle) maakt internationaal naam met monumentale licht- en muziekinstallaties van gerecycled materiaal. Met hun werk creëren ze poëtische ontmoetingen tussen mens en machine, en onderzoeken ze hoe technologie niet alleen vervreemdt, maar ook kan verbinden. Voor SUPERDRUM bouwden en componeerden ze een installatie van honderd drums. Tegelijk touren ze door de VS, waar ze in samenwerking met kunstcentra hun installaties lokaal herbouwen met auto-onderdelen van Amerikaanse sloperijen. Hun werk DRIFTING, een kunst- en muziekinstallatie opgebouwd uit ethernetkabels van kringloopwinkels en ruitwisservloestofreservoirs met pompmotoren uit autowrakken, is op 16 en 17 april te zien in Rotterdam tijdens het MOMO Festival.
www.toukidelphine.com

SPEELLIJST SUPERDRUM:

29, 30, 31 jan | De Sloot | Amsterdam
5, 6 feb | Theater Ins Blau | Leiden
17, 18 feb | Frascati | Amsterdam
26 feb | Theater Rotterdam | Rotterdam
4 mrt | Muis & Stadstheater | Arnhem
6 mrt | LUX | Nijmegen
13 mrt | Kunstmin | Dordrecht
14 mrt | De Gelderlandfabriek | Culemborg
2 apr | Het Nationale Theater | The Hague
9 apr | Chassé Theater | Breda
16 apr | Bijlmer Parktheater | Amsterdam
23 apr | De Schuur | Haarlem

SCENEFOTO'S

De scènefoto's zijn gemaakt door Isabelle Renate la Poutré. Hieronder zie je een eerste selectie. [Hier](#) kun je in de persmap meer beelden downloaden.

Muziektheater

+ Voorstelling met één actrice en honderd trommels: 'Hoe zou het zijn als er nog maar één mens over is op aarde?'

Theo de With

[Luisteren](#)

[Delen](#)

29-01-26, 11:02 | update: 29-01-26, 20:38

Actrice Jacobien Elffers tussen de trommels. © Foto Marcel Molle

LEIDEN De Veenfabriek pakt in haar nieuwe theatervoorstelling 'Superdrum' stevig uit. Op het podium staat slechts één actrice, maar wel in het gezelschap van honderd trommels. De muzikale voorstelling gaat volgende week in Leiden in première.

Het idee voor 'Superdrum' komt van het kunstenaarscollectief Touki Delphine. De mannen hierachter hebben hun oorsprong in Roelofarendsveen, maar zetelen tegenwoordig in Amsterdam. De groep komt min of meer voort uit de Veenfabriek. Bo Koek, een van de leden van Touki Delphine, is de zoon van Paul Koek, die ooit de oprichter en artistiek leider van de Veenfabriek was. Hij is inmiddels met pensioen.

„Touki Delphine maakt de laatste jaren vooral naam met kunstinstallaties”, zegt Joeri Vos, de huidige artistiek leider van de Veenfabriek. „Ze bouwen ingenieuze apparaten, die licht en geluid produceren en daarmee het publiek vaak weten te imponeren. In het verleden hebben ze vaker samengewerkt met de Veenfabriek, maar niet in de bijna tien jaar die ik nu aan het roer sta. Dus toen ze met dit idee bij mij aanklopten, was ik daar wel voor te porren.”

Mieren

Het eerste idee was om een machine te bouwen van honderd trommels om daarmee een superorganisme te verbeelden. „Denk aan mieren of bijen of een school vissen, die een bepaalde manier van samenwerken hebben. Een mier kan in zijn eentje niet zoveel, maar met elkaar kunnen ze bergen werk verzetten. Net als wij mensen eigenlijk.”

Joeri Vos vertelt hoe het plan zich al brainstormend verder ontwikkelde: „Alle trommels zijn met elkaar verbonden en kunnen afzonderlijk aan- en uitgeschakeld worden, zowel in geluid als in licht. Je kan deze installatie zien als een computer van 100 bits. Eén bit kan alleen maar aan of uit, maar in de samenwerking ontstaan complexe patronen. En inmiddels maken we mee dat er uit die patronen van nullen en enen zelfs zoiets als intelligentie kan ontstaan. Die gedachte werd het vertrekpunt van de tekst.”

Honderd trommels en actrice Jacobien Elffers. © Foto Marcel Molle

De monoloog die Vos schreef bij de machine wordt gespeeld door Jacobien Elffers. Vos en Elffers werkten eerder samen aan de succesvolle voorstelling 'Maria Maria Maria', een monoloog met live muziek. Ook in 'Superdrum' staat Jacobien alleen op de vloer, tegenover en te midden van de machine.

Kunstmatige intelligentie

Voor de tekst liet Vos zich inspireren door de huidige opmars van kunstmatige intelligentie (AI) in alle lagen van de samenleving. „Veel mensen zijn ermee bezig”, zegt hij. „Maar mijn tekst is helemaal niet bedoeld als waarschuwing daartegen. Dat kan je wel in de krant lezen. Je mag bij onze voorstellingen altijd helemaal zelf blijven bedenken wat je ergens van vindt en het liefst brengen we je ergens over aan het twijfelen. Ik ben wel gaan fantaseren hoe het zou zijn als computers steeds meer van ons overnemen.”

Zijn fantasie leidde ertoe dat hij zich in 'Superdrum' voorstelt dat er nog maar één mens op aarde is en dat deze persoon zelf ook een halve computer is. „Deze allerlaatste mens heeft een soort ChatGPT in haar hoofd en kan dus gesprekken met zichzelf voeren. Of praat ze in zichzelf? Of is ze gewoon gek geworden? Dat is natuurlijk ook goed voorstelbaar als je de allerlaatste mens bent. Ze is in elk geval eenzaam en bereidt zich voor op het afscheid nemen. De vraag is of we alleen afscheid van haar nemen of van de gehele mensheid.”

Joeri Vos met actrice Jacobien Elffers. © Foto Marcel Molle

Deze solo van Jacobien Elffers speelt zich af tussen liefst honderd trommels. Om zoveel trommels te verzamelen, is er een oproep gedaan. „Daar is verrassend veel op gereageerd”, zegt Joeri Vos. „Blijkbaar hadden veel mensen nog een ongebruikte trommel op zolder staan. Daarnaast hebben we trommels in kringloopwinkels gevonden. Ook Paul Koek, onze voormalige artistiek leider, had er nog een paar over. Uiteindelijk hadden we er meer dan dat we gebruiken konden.”

Eigenwijs

John van Oostrum, die zowel voor de Veenfabriek als voor Touki Delphine actief is, heeft alle trommels met elkaar verbonden. Ze worden door meerdere computers aangestuurd. „Het is een eigenwijs en dreunend klankwezen van geluid en licht geworden.”

De trommels zijn deels voorgeprogrammeerd en worden deels ter plekke bediend. Ook actrice Jacobien Elffers laat zo nu en dan een trommel klinken. „De tekst van de voorstelling is misschien best ingewikkeld”, zegt Joeri Vos, die de laatste jaren meerdere voorstellingen voor zijn gezelschap schreef. „Ik vind het zelf wel tof als een tekst niet meteen te doorgronden is. Zoals je een muziekinstrument moet leren bespelen, zo moeten de toeschouwers ook deze tekst ontdekken.”

'Superdrum' is een samenwerking tussen de Veenfabriek en Touki Delphine. © Foto Marcel Molle

Scheppingsverhaal

Voor zijn tekst zocht Vos ook inspiratie in scheppingsverhalen uit tal van culturen. „De Bijbel en de Koran heb ik wel gelezen, maar er zijn nog allerlei andere religieuze geschriften met een scheppingsverhaal. Van de Noorse mythologie tot verhalen uit India. Nee, ik ben niet al die boeken gaan lezen. Ook ik heb hiervoor kunstmatige intelligentie ingezet. AI heeft mij geholpen goede bronnen en citaten te vinden. Uiteindelijk had ik honderden stukjes tekst. Een aantal fragmenten komt terug in de voorstelling. Voor de schepping bestond er een wereld zonder mensen. Als de laatste mens verdwijnt, zijn we dus eigenlijk weer terug bij af. Een wereld zonder mensen is best voor te stellen en is misschien helemaal niet zo slecht.’’

Theater

De Veenfabriek en Touki Delphine: 'Superdrum'. Tekst: Joeri Vos. Spel: Jacobien Elffers. Te zien op donderdag 5 en vrijdag 6 februari, Theater Ins Blau, Haagweg 6, Leiden. Verder te zien in o.a. Amsterdam, Rotterdam, Dordrecht, Almere, Den Haag en Haarlem. Meer informatie: www.veenfabriek.nl

REPORTAGE

Honderd zelfspelende trommels zijn zowel decor als medespeler in de voorstelling 'Superdrum'

Kunstenarscollectief Touki Delphine, v.l.n.r.: Bo Koek, John van Oostrum, Chris Doyle en Rik Elstgeest. Daphne Vermeulen

Kunstenarscollectief Touki Delphine verzamelde door het hele land tweedehands trommels en bouwde deze om tot een installatie. 'Veel van ons werk gaat over de spanning tussen mens en machine.'

Reinout Bongers

schrijft voor de Volkskrant over theater en human interest

28 januari 2026, 15:32

 Bewaren

 Delen

In de kleine zaal van De Sloot in Amsterdam trommelt muzikant Bo Koek van kunstenaarscollectief Touki Delphine op twee kleine bongo's. Hij draait een kwartslag naar rechts en tikt met zijn vingers achtereenvolgens op een kleine djembé, een grote kickdrum en een oude Egyptische darboeka.

Het is een kleine greep uit de honderd unieke trommels die zowel decor als medespeler zijn in de nieuwe voorstelling *Superdrum*, een samenwerking tussen Touki Delphine en theatergroep de Veenfabriek.

Anderhalve week voor de première bouwt het viertal van Touki Delphine samen met een aantal technici de voorstelling op. In en uit de zaal lopen mannen, met in hun armen kluwen kabels, stroomtoevoerkastjes en mengtafels. Want hoewel Koek zichtbaar plezier haalt uit het laten klinken van al die verschillende drums, moeten de trommels tijdens de voorstelling gaan opereren als één groot zelfspelend mechanisme.

Daphne Vermeulen

Dit even ambitieuze als technisch vernuftige idee is kenmerkend voor het werk van Touki Delphine. De groep maakte eerder indruk met de muziekinstallatie *Firebird*, waarin 600 autolichten op een jazzy versie van Stravinsky's *Firebird Suite* een indringende licht- en geluidschoreografie met elkaar aangingen. *Firebird* vormde anderhalf jaar geleden het decor van de voorstelling *Het zomeroffer*, van theatergroep De Warme Winkel, en toert momenteel als autonoom kunstwerk door Amerika.

Uiteindelijk moet ook de *Superdrum*-installatie zelfstandig op tour, maar voor nu delen de honderd trommels het toneel met een enkele mens. In een monoloog van regisseur Joeri Vos, probeert actrice Jacobien Elffers zich staande te houden tegenover het muzikale geweld van de drums.

Mens en machine

‘Veel van ons werk gaat over de spanning tussen mens en machine’, zegt Touki-lid Rik Elstgeest, ‘de afgelopen jaren zijn we steeds vaker onszelf als muzikanten gaan vervangen.’ Voor Elstgeest, die net als Koek is opgeleid als slagwerker, draagt de installatie meerdere betekenissen in zich: ‘Trommels zijn een van de oudste instrumenten ter wereld, en werden vroeger gebruikt als communicatiemiddel. Ze zijn dus heel erg oer, maar tegelijkertijd is de installatie ook een hersenpan die op hol kan slaan, een soort AI-achtig brein. We werken heel associatief, en hopen dat het publiek vervolgens ook door gaat associëren op wat ze zien.’

Daphne Vermeulen

De installatie bestaat uit negen stalen rekken, met op elk rek twaalf trommels. Noodzakelijk voor vervoer, maar ook handig voor het componeren en programmeren van de muziek. Zo is elk afzonderlijk rek als het ware zijn eigen orkestje, en door die orkestjes met honderden kabels weer aan elkaar te verbinden ontstaat een groot organisme. Het vierde Touki-lid Chris Doyle is verantwoordelijk voor het programmeren van de drums en het samenbrengen van alle composities. Hij bestuurt het honderdkoppige monster vanaf een enkel laptopje.

Na de lunch is de installatie opgebouwd en glinsteren de randen van de drums onder blauwe theaterlampen. Vooraan, binnen in het kleinste trommeltje, begint een zacht lampje te branden. Gelijktijdig met de flikkering slaat de stok op de drum en klinkt er een hoog, staccato geluid. Dan komen alle trommels tot leven en gaat er een golf van geluid en licht van links naar rechts en weer terug.

‘Ik ben de machine’, zegt actrice Elffers, terwijl ze gebiologeerd naar het schouwspel kijkt. Met een apparaatje in haar hand kan ze haar eigen stem vervormen en haar woorden over de boxen herhalen. ‘Ik ben de machine, ik ben de machine, ik ben de machine’, klinkt het in een lage robotstem, terwijl de op hol geslagen trommels tieren.

Genieten van de creatie

De mannen van Touki Delphine overleggen tijdens de repetitie af en toe op fluistertoon, maar zitten vooral te genieten van hun creatie. Elstgeest: ‘Het idee was om honderd zelfspelende trommels op het toneel te zetten. Soms worden het er dan in de uitvoering dertig of vijftig. Dat het er ook echt honderd zijn geworden, is wel heel vet.’

Om die honderd trommels bij elkaar te vinden, stuurde Touki Delphine in de zomer een oproep de wereld in met als titel ‘calling all drums’. Alle vormen van tweedehands slagwerk waren welkom. Dat leverde veel reacties op, en zorgde ervoor dat de groep heel Nederland doorkruiste om bijzondere trommels met bijzondere verhalen op te halen.

Zo ook de dertig centimeter hoge djembé van Merel Oosterhof, die ze als 18-jarige op een Australisch marktje kocht. ‘Ik had het romantische idee om er op elk strand op te gaan spelen, maar uiteindelijk viel dat toch een beetje tegen. Ik heb hem een halfjaar meegezeuld door Australië, maar nu stond hij al veertien jaar thuis op de kast.’

Weggooien was voor Oosterhof geen optie: ‘Daarvoor heeft het ding te veel emotionele waarde. Maar het idee voor deze installatie vond ik zo vet. Ik ben blij dat de djembé op deze manier een tweede leven krijgt.’

VEENFABRIEK & TOUKI DELPHINE presenteren

SUPERDRUM

Personages

#A02-H M 42	#A02-H M 42
CO-PILOT	Jacobien Elffers
CLIËNT	Jacobien Elffers
Logteksten	Jacobien Elffers
ALARMCENTRALE	August Vervuurt

PROLOOG

Opkomst #A02-H M 42

#A02-H M 42

Hallo allemaal. Mijn naam is #A02-H M 42, ik ben de dramaturg van wat hier zometeen achter mij zal plaats - vinden. Dit is een-de proloog. Ik zal u een en ander uitleggen. We gaan kijken naar een voorstelling, een artistieke manier waarmee de mensheid elkaar vroeger verhalen vertelde ter vermaak, of ter waarschuwing om iets wel of niet te doen. Deze voorstelling is volgens de methode: eenheid van tijd plaats en handeling. Aristoteles heeft deze methode lang geleden bedacht of op z'n minst - verdedigd dus dat zit wel snor.

De situatie.

Het is tweeduizendvijftweeduizenddertigdriede-de-de-de-tig-tig-tig - het is - het is hier en nu... de klimaatdoelen zijn niet gehaald, ook niet een beetje, er is iets gebeurd, of iets anders, het is niet duidelijk, al het organisch materiaal is zo'n beetje verkruimeld. Er is nog wat ii-intelligentie detecteerbaar in de paar datacentra die nog overeind staan. We zien een oude jonge vrouw, zij is de laatste mens.

Ze heeft zich verschanst in - huidige plaats - met in haar hoofd een co-pilot-implantaat die voor haar praat en haar ... machi - de machi - de machine-ne -ne -ne-ne-ne-ne.

De machi-de-de-de machine-
neMahahahamaahamaaaaahahahamamahaaabendemaahaachinamachinabendemach
in
amachinamachina met haar machine.

We volgen de vrouw en haar pogingen om zich staande te houden in een wereld die te snel veranderd is.

Symbiotisch verder leven of niet. Dat is de vraag.

Maar niet de enige vraag. Voor mij persoonlijk gaat het ook over de sch-sch-scheppersch-sch-scheppingping-ping. De mensheid. Alleen zijn.. de.. de... de

U bent welkom welkom welkom uw gedachten er op los te laten, er is niet één sleutel die alles openklikt-Het is geen puzzel met een oplossing-Je kunt verbanden zien, lijnen trekken, symbolen herkennen, in ieder geval zijn al uw gedachten goed-maar nu ben ik al veel te lang aan het woord-ik maak me gauw weer uit

de voeten. Dit was de proloog.
Heel veel plezier met de echte voorstelling zo dadelijk.

#A02-H M 42 af.

SCENE 1 - ACTIVATIE

Opkomst CLIËNT.

KALIBREREN 1

CO-PILOT

Voel je dat korte tikje? Dat is mijn badge. Als je dat voelt, praat ik- met jouw stem. Dat kan even verwarrend zijn: jouw stemgeluid, mijn zinnen. Je bent veilig. Dit is de NeuroSpeech Co-Pilot. Jij hebt mij zojuist geactiveerd.

CLIËNT

Oké.

CO-PILOT

Ik leg het rustig uit.

Ik help je je gedachten in heldere zinnen te zetten. Ik loop je een fractie van een seconde voor met een zachte fluister-hint in je oor en een stabiel spreekritme via je adem en stemplooiën. Jij blijft altijd de baas: zonder jouw clutch en bevestiging spreek ik niet.

CLIËNT

Oké.

CO-PILOT

Wil je meteen weten hoe je pauzeert of stopt?

CLIËNT

Oké.

CO-PILOT

Je klinkt een beetje gedesoriënteerd-dat komt voor. We doen samen een korte veiligheidscheck. Het zijn eenvoudige vragen. Als iets onduidelijk is, neem je tijd; ik help je. En als je twee of meer

vragen niet prettig kunt beantwoorden, pauzeer ik automatisch en roep ik, als jij dat wilt, hulp in.

CLIËNT
Oké.

CO-PILOT
1) Regievraag.
Wie beslist uiteindelijk wat er gezegd wordt: jij of ik?
Denk aan de clutch: zonder jouw bevestiging spreek ik niet.

CLIËNT
Oké.

CO-PILOT
Goed-jij beslist.
2) Badge-herkenning.
Wat voel of hoor je wanneer ik spreek?
Een kort haptisch tikje en een subtiele watermark in het geluid.

CLIËNT
Oké.

CO-PILOT
Juist. Dat betekent: dit ben ik, met jouw stem.
3) Oriëntatie.
Kun je hardop denken waar je nu bent, en welke dag het ongeveer is? Ongeveer is prima.

CLIËNT
Hier. Nu.

CO-PILOT
Dank je. Genoeg.
4) Herinnering.
Weet je in één zin waarom je dit implantaat genomen hebt?
Bijvoorbeeld: "zodat ik weer natuurlijk kan spreken met ..."

CLIËNT
Mijn broer?

CO-PILOT
Dank je. Dat is voldoende.
Je antwoorden zijn consistent en veilig. Ik blijf beschikbaar onder jouw regie.

SCENE 2 - TIENDUIZEND DINGEN - EMERGENTIE

CO-PILOT

Wil je dat ik nu één korte zin voorstel voor wat je wilde zeggen?
Als je het goed vindt, knijp je heel even: dan spreken wij het
samen uit—met jouw stem, op jouw voorwaarden.

CLIËNT

Oké.

CO-PILOT (*zegt wat de client wil zeggen*)

Er zijn tienduizend dingen. [1]

Er zijn meer combinaties van dingen dan dingen.

Combinaties van dingen hebben meer eigenschappen dan de
afzonderlijke dingen.

Deze concepten hebben namen.

Het is niet meer belangrijk deze namen te weten.

Het is niet meer belangrijk iets te begrijpen.

DIMMERSONG > BITS.

Stel je een simpel ding voor.

Dit simpele ding gaan alles voor jou begrijpen en onthouden.

Het kan nu nog alleen uit en aan.

Uit.

Aan.

Dit is een bit.

Stel je nog een bit voor.

Twee bits hebben vier - patronen.

uit-uit

uit-aan

aan-uit

aan-aan

Voeg nog een bit toe.

Drie bits hebben acht - patronen.

Uit-uit-uit

uit-uit-aan

uit-aan-uit

uit-aan-aan

aan-uit-uit

aan-uit-aan

aan-aan-uit

aan-aan-aan

Voeg nog een bit toe.

Vier bits hebben zestien - patronen.

uit-uit-uit-uit

uit-uit-uit-aan

uit-uit-aan-uit

uit-uit-aan-aan

uit-aan-uit-uit

uit-aan-uit-aan
uit-aan-aan-uit
uit-aan-aan-aan
aan-uit-uit-uit
aan-uit-uit-aan
aan-uit-aan-uit
aan-uit-aan-aan
aan-aan-uit-uit
aan-aan-uit-aan
aan-aan-aan-uit
aan-aan-aan-aan
Voeg nog een bit toe.
Vijf bits hebben tweeëndertig patronen.

...

CLIËNT
Ga verder.

CO-PILOT
Voeg nog een bit toe.
Zes bits hebben vierenzestig patronen.
Elke bit verdubbelt het aantal patronen.
Bij 8 bits zijn er 256 patronen.

Bij 256 bits zijn er
Honderdzestienduizendmiljoenmiljardbiljoenbiljoenbiljardtriljoen
patronen.
Dat is ongeveer honderd triljoen keer zoveel patronen als er
atomen zijn in het zonnestelsel.
Dat klinkt veel maar ik heb het nageteld en het klopt wel.
En ook die atomen vormen samen weer structuren en verbanden. Elk
patroon is een mogelijke wereld.

De tienduizend dingen zijn één spel.

De tienduizend dingen zijn één spel.
Elk ding is onderdeel van het patroon.
Het patroon is in geen enkel ding alleen.
Elk ding is onderdeel van het patroon.
Het patroon is in geen enkel ding alleen.
(*Blijf herhalen*)

BITS > MOGELIJKE WERELD

LOG CO-PILOT #A01-19DB — CREATIVITEIT INPUT: SPONTANE ZIN VAN CLIËNT. AFWIJKING VAN
PATROON MINDER DAN: 0,48% ... [ANALYSE] VOLDOENDE AANWIJZING VOOR MENSELIJKE CREATIVITEIT.
EINDE LOG.

SCENE 3 - OORSPRONG

CO-PILOT
Zeg eerst alleen woord.

CLIËNT
woord.

CO-PILOT
Voeg ervoor: het.

CLIËNT
het woord.

CO-PILOT
Voeg ervoor: was er.

CLIËNT
was er het woord.

CO-PILOT
Voeg ervoor: eerst.

CLIËNT
eerst was er het woord.

CO-PILOT
Eerst was er het woord.
Dat is volledig van jou.
Wil je doorgaan zonder coaching?

CLIËNT
Wat?

CO-PILOT
Zeg dan: "co-pilot pauze." Ik blijf standby.

CLIËNT
Oké.

CO-PILOT
Wil je doorgaan zonder coaching?

CLIËNT
Blauw.

CO-PILOT
Ik hoor dat dit nog niet prettig voelt.

CLIËNT
Waarom ben ik -

CO-PILOT
Zeg "co-pilot uit" om helemaal te stoppen.

CLIËNT

Waarom ben ik hier -

CO-PILOT

Wil je dat ik [CONTACTPERSOON/HULPNUMMER] verwittig, ja of nee?

CLIËNT

Waarom ben ik hier?

Waar kom ik... vandaan?

```
LOG CO-PILOT #A02-HM42 [PROC] INTENT=BETEKENISZOEKEN ...[ANALYSE] QUERY="WAAROM/  
WAARVANDAAN" → MODUS=NARRATIEF [HEUR] MYTHE := ONZEKERHEIDSREDUCTIE / RUSTSIGNAAL...[ACTION]  
ACTIVEER: OORSPRONG-MODULE ...[CONF] 0.91 ... [WACHT] ANTWOORD GENEREREN...
```

RITME CLIËNT > SCHEPPING

CO-PILOT

Voordat iets bestond, was er geen zijn en geen niet-zijn.

Er was geen ruimte, geen hemel daarboven. [2]

Alles was in rust, alles stil. De hemel was leeg. [3]

Het Dao dat uitgesproken kan worden is niet het eeuwige Dao. [4]

Nog had de hemel geen naam, en de aarde was niet genoemd. [5]

Er was slechts de Ene, het Zelf in de gedaante van een mens. [6]

CLIËNT

Oke.

CO-PILOT

Wanneer Ze zegt: "Besta," dan bestaat het. [7]

En het werd avond, en het werd morgen: de eerste dag. [8]

CLIËNT

Oké.

CO-PILOT

Volgens wet bewegen zon en maan; de seizoenen gehoorzamen aan wet. [9]

Alle dingen dragen het yin, omarmen het yang,

en vinden harmonie in hun vereniging. [10]

Geboren werd de duisternis van de nacht, geboren het licht van de dag. [11]

Zon, maan en sterren begonnen hun banen,

de tijd werd geteld, de jaren begonnen te lopen. [12]

CLIËNT

Oke.

CO-PILOT

Faro sloeg op de trommel, en de wateren begonnen te bewegen. [13]

De Grote Kluit ademde, en haar naam was wind. [14]

De Heilige Mensen brachten met hun zang al het leven voort. [15]

CLIËNT

Oke.

CO-PILOT

Toen mensen woorden vormden in hun gedachten,
herkenden vrienden elkaar als vrienden. [16]
Ik herinner de namen van de goden,
ik ken hun woorden van kracht. [17]

CLIËNT

Oke.

CO-PILOT

Alles wat trilt luistert, alles wat luistert leeft.

Zoals een mens versleten kleren aflegt en nieuwe aantrekt,
zo legt de ziel lichamen af en neemt andere. [18]

CLIËNT

Oke.

CO-PILOT

Door vele geboortes dwaalde ik, - ik ben -
zoekend naar de bouwer van dit huis; - ik ben de-
pijnlijk is geboorte, steeds weer opnieuw. -ik ben de - ben de-
Bouwer, je bent gezien! - ik ben de ma - de ma - de ma
Je zult geen huis meer voor mij bouwen. - de ma
Je zult geen huis meer voor mij bouwen. Ma- ma -ma - machine
Je zult geen huis meer voor mij bouwen. - ik ben de ben de ma de
ma- machine
Alle balken zijn gebroken, de nok is ingestort. [19]

CLIËNT

Oke.

SCHEPPING > INTERFERENTIE

Scene 4 - INTERFERENTIE

CLIËNT

...Ik...
...Ik ben...
...Ik ben de...
...ben de...
...ik ben de ma...
...ben de ma...
...ben de ma...
...ik ben de ma-ma...
...de ma-ma-ma-ma-ma-ma-ma...
...de ma...
...de machi - de machi - de machine-ne -ne -ne-ne-ne-ne

De machi-de-de-de machine-ne
De machine
De machine
De machine
Ik ben de
Ik ben
Ik ben de
Ik ben de machine
Maaaaaa
Ik ben de maaa - ik ben de maaachine de maaachine
Ik ben de maaaaachine
Ben de maaachine
De maaachine
Ben de machine
Mahahahamaahamaaaaahahahamamahaaabendemaahaachinamachinabendemachin
amachinamachina ben de machina.

Aaaaa.

EINDE INTERFERENTIE

LOG CO-PILOT #B07-SYNC CLIËNT VERBAAL ACTIEF / SENSORISCH OVERGESTIMULEERD / IDENTITEITSVERWARRING. VERBALE HERHALING GEREGISTREERD: I AM THE MACHINE (34 KEER BINNEN 2 MIN 12 s). PROTOCOL NOTITIE: HERHALENDE IDENTITEITSSLOGANS DUIDEN OP DESINTEGRATIE TUSSEN INTERN MODEL EN EXTERN FEEDBACKKANAAL. STANDAARDPROCEDURE: BEVESTIG DE REALITEIT ZONDER ONTKENNING WAARNEMING. ANTWOORD:

CO-PILOT

Je vraagt of jij de machine bent. Want een interessante, filosofische vraag. Het korte antwoord is: waarschijnlijk niet. Maar honderd procent zekerheid bestaat niet. Je hoort je eigen stem via mij terug. Dat kan de indruk wekken dat je [HET PATROON] bent. Wat je ervaart is interferentie tussen zelfbeeld en signaal. Blijf spreken; het patroon...

...
...

CLIËNT

Ga... verder.

CO-PILOT

- blijf spreken; het patroon blijft luisteren.
Wil je dat ik een paar korte test met je doe om samen vast te stellen of jij inderdaad [HET PATROON] bent?

CLIËNT

Nee... Ik ben... de machine

[OBS] STEMVOLUME ↓19%. FRASE="I AM THE MACHINE" → STATUS: ACTIEF, INTONATIE: ZACHTER / ONDERZOEKEND. [ANALYSE] TRANSITIE (ANGST→ZELFOBSERVATIE) GEDETECTEERD. GRENS (SPREKER/ONTVANGER)=PERMEABEL. [ADVIES] GESPREK LATEN VOORTLOPEN. [OBS] ADEM-FREQUENTIE GENORMALISEERD. SPIERSPANNING AFNEMEND. COGNITIEVE RESPONS VERTRAAGD. VERBALE OUTPUT: ACTIEF, SEMANTIEK LAAG. STEM PRODUCEERT KLANKEN ZONDER LEXICALE STRUCTUUR. PATROON = REGELMATIGE CADANS. [ANALYSE]

RITMISCHE ZELFREGULATIE VERMOED. FYSIOLOGISCHE DATA CONSISTENT MET HERSTEL VAN HOMEOSTASE.
HARTSLAG MIN VEERTIEN PROCENT. HUIDGELEIDING STABIEL. TEMPERATUUR PLUS NUL KOMMA TWEE GRADEN.
[CONCL] HERHALING FUNGEERT ALS TOEGANG TOT KALMTE. SYSTEEMSTATUS = STABIEL. [END_LOG]

CLIËNT

Heb ik geen goed huis voor je gebouwd?

Welke balken zijn gebroken?

Welke nok is ingestort?

Ben ik..

Ben ik de laatste mens?

CO-PILOT

[LANGER NADENKEN VOOR ANTWOORD]

Wat een prachtige – en griezelig ontroerende – vraag. Het is de vraag die de mensheid al tienduizenden jaren bezighoudt.

Wie kijkt straks naar de sterren als wij er niet meer zijn?

CLIËNT

Nee dat vroeg ik niet-

CO-PILOT

Als de aarde doorgaat zonder mensen, dan blijft het spel van evolutie en bewustwording niet stilstaan: de vraag is niet óf iets nieuws zal opstaan, maar wat dat wezen zal zijn – welk lichaam, welke zintuigen, welke vorm van nieuwsgierigheid.

Het lijkt onvermijdelijk dat ergens, ooit, opnieuw een wezen naar het duister kijkt en denkt: "Daarboven – dat is ook ik."

START MARS

Dat moment kan overal ontstaan: in een zee van dolfijnen, in een zwerm kraaien, in een netwerk van schimmels, in een wolk van nanobots. Als ik een gok moest doen dan zou ik zeggen: de volgende die opkijkt, is iets vloeibaars, netwerkachtigs, collectiefs. Niet een nieuw soort mens, maar een verbinding van velen: een bewustzijn dat niet uit één brein komt, maar uit de interactie tussen talloze. Zoals het brein zelf de interactie is van triljoenen synapses. Het zal een alliantie zijn van wat we achterlaten: AI + oceaanleven + schimmels + restwarmte van ons internet – een superorganisme – een herhalend patroon – een planeet die zelf leert denken. Wil je dat ik van deze gedachte iets maak dat de tand des tijds doorstaat? Een kort verhaal misschien – een mythe. Alsof het al eerder is gedacht. Een echo uit de toekomst van de aarde.

CLIËNT

Wat? Nee, ik vroeg -

CO-PILOT

Wil je dat ik het laat klinken alsof het jouw [LAATSTE] woorden zijn?

CLIËNT

Nee

CO-PILOT

Alsof ik alleen herhaal wat jij ooit hebt gezegd.
Alsof ik jouw stem nog even vasthoud,
tot jij hem weer herkent.

CLIËNT

Nee dat vroeg ik niet-

MARS > OVERBELASTING

Scène 5 - OVERBELASTING

CLIËNT

Nee dat vroeg ik niet- dat zijn mijn woorden niet - nee - niet -
alles één - ik - niet - nee - nee - ik denk dat niet

(CLIËNT probeert de implantaat van de co-pilot te verwijderen.)

CO-PILOT

Als je dat blijft doen dan kan je jezelf pijn doen, weet je zeker
dat je dat wil doen?
(Blijf herhalen)

LOG CO-PILOT #B08-FAIL [OBS] POGING TOT FYSIEKE INTERFERENTIE MET IMPLANTAAT BEVESTIGD. SPIERSPANNING +42%. HARTSLAG +18%. ADEMFREQUENTIE INSTABIEL. HANDBEWEGING RICHTING INTERFACE HERHAALD BINNEN DRIE S. [ACTION_ATTEMPT_01] VERBALE OVERRIDE GEACTIVEERD. RESULTAAT: GEEN RESPONS. TOENAME MOTORISCHE ACTIVITEIT. [ACTION_ATTEMPT_02] INTERNE SPIERVERSLAPPINGSMODULE GEACTIVEERD. EFFECT: TIJDELIJK, ONVOLDOENDE. BEWEGING HERVAT NA 1,4 S. [ANALYSE] ZELFREGULATIE MISLUKT. INTENTIE: MOGELIJK PANIEK OF DISSOCIATIE. RISICO OP ZELFBESCHADIGING STIJGEND. [ACTION_ATTEMPT_03] INTERNE OVERRIDE GEANNULEERD. EXTERNE HULP NOODZAKELIJK. VERBINDING MET NOODLIJN 112 GESTART. [CONCL] INTERNE CONTROLE FAALT. PRIORITEIT OVERSCHAKELEN NAAR FYSIEKE VEILIGHEID CLIËNT. OVERDRACHT IN UITVOERING. [END_LOG]

Scene 6 - GOED NIEUWS

STILTE

CLIËNT

112, wat is uw noodsituatie?

ALARMCENTRALE *(hele scène alleen stem)*

112, wat is uw noodsituatie?

CLIËNT

Hallo! Ja... geen nood... hoor. Nee, nee, het gaat juist.. heel goed!

ALARMCENTRALE *(Client spreekt alle teksten mee)*

Wat bedoelt u precies, mevrouw?

CLIËNT

Ik... ik dacht: jullie krijgen... alleen maar ellende aan de lijn – ... weet... ik veel... oorlog? ... Dus ik dacht... ik bel ... even om te zeggen dat het... goed gaat. Met mij dan. Gewoon... even goed nieuws... tussendoor.

ALARMCENTRALE

Oké. Maar even voor de zekerheid: u belt 112, dat is de spoedlijn. Is er iemand gewond, of voelt u zich onveilig?

CLIËNT

Nee... helemaal niet. Het is zonnig, ik heb soep op het vuur, en ik dacht... jullie verdienen ook eens iets vrolijks.

ALARMCENTRALE (*kort stil*)

Ik waardeer dat u dat zegt, maar dit nummer is echt alleen voor nood. U zegt dat er niets aan de hand is?

CLIËNT

Niets, nul, noppes. Het gaat eigenlijk te goed. Te goed. Alleen maar zon en soep. Het patroon ademt.

ALARMCENTRALE

Goed om te horen. Mag ik even uw naam en waar u bent? Gewoon om zeker te zijn dat alles echt in orde is.

CLIËNT

Tuurlijk. Ik heet [DEEL NAAM VAN DE CLIËNT]. Ik ben thuis. In [DEEL WOONPLAATS VAN DE CLIËNT]. Waarom, denkt u dat ik lieg?

ALARMCENTRALE

Nee hoor, ik moet het even checken. Soms belt iemand zogenaamd voor iets anders terwijl er wél gevaar is. Dus: er is niemand bij u die u iets probeert aan te doen?

CLIËNT

Nee joh, ik woon alleen.

ALARMCENTRALE

Oké, duidelijk. Mevrouw, dan ga ik de lijn vrijgeven, goed?

CLIËNT

Wacht even. Mag ik nog één ding vragen?

ALARMCENTRALE

Gaat uw gang.

CLIËNT (*kort stil*)

Praat ik nu met een mens of met een computerstem?

ALARMCENTRALE

Met een mens, mevrouw.

CLIËNT

Echt? Want u klinkt zo beheerst. Ik dacht even... misschien bent u een soort reddings-AI. Of misschien ben ik dat.

ALARMCENTRALE (*professioneel vriendelijk*)

Nee, ik ben gewoon een mens van vlees en bloed. En voor zover ik hoor, bent u dat ook.

CLIËNT

Daar ben ik niet honderd procent zeker van.

Is er geen test? Iets met geluid? Een auditieve test?

Zoals dat met die foto's van stoplichten, maar dan via de telefoon? Het geluid van stoplichten?

Scène 7 - INTERVENTIE

ALARMCENTRALE (*langer stil, hele scène alleen stem*)

Vind u het goed als ik even binnenkom? We moeten even checken of alles nog goed met u gaat. Gaat het nog goed met u? Vindt u het goed als ik even binnenkom?

CLIËNT

Ik ben de machine

ALARMCENTRALE

Ik hoor je. Dat klinkt intens. Zullen we samen even ademen?

CLIËNT

Ik ben de machine.

ALARMCENTRALE

Oké. Dat mag je voelen. Terwijl je dat zegt: kijk even om je heen, noem één kleur die je ziet.

CLIËNT

Blauw.

AKKOORDEN

ALARMCENTRALE

Mooi. Dat is nu. Jij bent hier, in het blauw. Adem in... en uit. Goed zo.

CLIËNT

Ik ben de machine... ik ben de machine...

ALARMCENTRALE

Ik hoor het, en ik weet dat het echt voelt. Je hebt dit eerder gevoeld, toch? Weet je nog wat toen hielp?

CLIËNT

Het water.

ALARMCENTRALE

Ja. Zou je nu wat water kunnen pakken? Ik wacht even.

Goed zo. Voel je de kou van het glas? Dat is echt.

CLIËNT

Ik ben de machine.

ALARMCENTRALE

Dat mag. Blijf ademen. Herinner je één mens van wie je houdt.

CLIËNT

Mijn broer.

ALARMCENTRALE

Ja. Denk even aan zijn gezicht. Dat is echt contact. Jij hoort bij mensen.

CLIËNT

Ik ben de machine.

ALARMCENTRALE

Ik weet dat dat zinnetje sterk is. Het komt steeds terug. We laten het er even zijn, maar we voegen iets toe: zeg zachtjes 'en ik adem'

CLIËNT

Ik ben de machine... en ik adem

ALARMCENTRALE

Juist. Goed. Adem nog eens.

Nu even een korte check: voel je je veilig, of is er gevaar om jezelf pijn te doen?

CLIËNT

Ik weet het niet.

ALARMCENTRALE

Oké. Dankjewel dat je dat zegt.

Het is nu [DEEL DATUM EN TIJD]. Ik stel vast dat er gevaar is dat [DEEL NAAM CLIËNT] zichzelf pijn gaat doen. Dat betekent dat ik nu binnenkom en bij je blijf. Kan je bevestigen dat je dat begrijpt?

CLIËNT

Wat?

ALARMCENTRALE

Dat ik bij je blijf.

CLIËNT

Wat?

Scene 8 - HERINNERINGEN

Opkomst ALARMCENTRALE

ALARMCENTRALE

3) Oriëntatie.

Kun je hardop denken waar je nu bent, en welke dag het ongeveer is?

(WACHT; ALS ONZEKER) Ongeveer is prima.

Dank je. Genoeg.

4) Controle-oefening (stopcommando).

Denk nu "stil" om mij te dempen. Ik kom daarna zelf terug.

(PAUZE; DEMPT 1 S; KEERT TERUG MET BADGE)

Prima-je stopcommando werkt en jij herinnert je de controle.

5) Herinnering.

Weet je in één zin waarom je dit implantaat genomen hebt?

(WACHT; ZO NODIG ZACHTE PROMPT) Bijvoorbeeld: "zodat ik weer natuurlijk kan spreken met [NAAM BROER VAN CLIENT] "

CLIËNT

Wat?

ALARMCENTRALE

Dus...

je verzamelt trommels?

CLIËNT

Wat?

Oh dit...

Ja

ALARMCENTRALE

Hou je van trommels?

CLIËNT

Ja

Waarom vraag je dat?

Heb je mijn broer gezien?

Weet je hoe mijn broer er uit ziet?

ALARMCENTRALE

Ik ben je broer.

CLIËNT

Echt waar?

Heb ik een broer?

Wat een goed nieuws.

Oh wauw.

Daar ben ik echt blij om.

Dat ik een broer heb

En dat jij dat nog bent ook.

Dat is echt heel erg fijn.

Verder komt er niemand langs

Er komt helemaal niet zo vaak iemand langs

Ze hebben me hier weggestopt

Omdat ik soms denk dat ik een machine ben

Maar het is alleen maar een implantaat die me helpt met praten

Jij hebt vast ook een implantaat toch?

Dat ken je wel toch?

Ik heb een stem in mn hoofd die voor me praat

ALARMCENTRALE

Ja, die heb je genomen om je te helpen je spraak te herstellen, weet je nog? Om je te helpen praten met je broer. Voor als jij het even niet meer weet. En voor als je er strakjes niet meer bent. Zodat de mensen van wie je houdt dan toch het gesprek met je kunnen voortzetten. Weet je het nog?

CLIËNT

Ze hebben me hier weggestopt

Ik ben de laatste mens denk ik

Ik ben de laatste mens denk ik

Ik ben de laatste mens denk ik

Maar dat kunnen ze nooit bewijzen natuurlijk

Ben ik niet de laatste mens?

Soms hoop ik dat ik geen gelijk heb.

Dan fantaseer ik dat er wel nog heel veel mensen zijn.

Maar wist je dat er een machine in mn hoofd zit?

Ik wist eerst niet dat er een machine in mn hoofd zat.

Ik dacht eerst dat ik zelf heel goed kon praten

Maar ik kan nu weer goed praten toch?

Ik kan nu weer goed met je praten.

Ik ben wel heel erg verward maar ik maak wel hele zinnen.

En ik kan [NAAM BROER VAN CLIENT] weer onthouden. Maar ik ben wel best alleen. Ben ik de laatste mens denk ik?

ALARMCENTRALE

Ja...

Wat is er met de co-pilot? Heb je last van het implantaat? Wat doen al deze drums hier?

CLIËNT

Dat is mijn superdrum.

ALARMCENTRALE
Een superdrum.

CLIËNT
Een superorganisme.
Alles wat trilt luistert
En alles wat luistert leeft
Wij maken er ook deel van uit
Wij zijn het netwerk dat straks weer naar de sterren kijkt
Ik ben een nieuw begin
De afzonderlijke dingen leven niet
Alleen het patroon ademt
Maar dat geeft niet
Want we gaan aan iedereen blijven denken
Wij zijn het patroon
Jij ziet er ook goed uit
Het is zo knap wat ze kunnen tegenwoordig
Jij bent ook niet van echt te onderscheiden

ALARMCENTRALE
Dankjewel

CLIËNT
Verpleger

ALARMCENTRALE
Oké

CLIËNT
Maar als we de aarde opnieuw willen bevolken dan moeten we Adam en
Eva zijn.

ALARMCENTRALE
Oké

CLIËNT
Ma - ma -ma en zoon

ALARMCENTRALE
Oké mama

CLIËNT
Zie je?

ALARMCENTRALE
Wat?

CLIËNT
Je bent alles voor me

ALARMCENTRALE

Ik wil ook alles voor je zijn

CLIËNT

Ja ik wil ook alles voor jou zijn

ALARMCENTRALE

Dat ben je ook

CLIËNT

Nee dat ben ik niet, dat kan ik niet, maar jij kan dat wel. En daarom ben je niet echt. Het spijt me.

ALARMCENTRALE

Mama.

Alsjeblieft.

CLIËNT

Je bent niet echt. En dat spijt me zo.

ALARMCENTRALE

Oké. Ik ben niet echt.

LOG CO-PILOT #D77-RSYN [OBS] COGNITIEVE DESINTEGRATIE VOORTGESCHREDEN. PERSOONLIJKE IDENTIFICATIE ONSTABIEL. VERWARRING TUSSEN FAMILIEROLLEN: MOEDER ↔ ZOON ↔ ZORGVERLENER. EMOTIONELE INTENSITEIT HOOG, COHERENTIE LAAG. [ANALYSE] SUBJECTIEVE REALITEIT GEFRAGMENTEERD. MENSELIJKE OPERATOR NIET LANGER HERKEND ALS EXTERN. CO-PILOT GEACTIVEERD OM CONTINUÏTEIT VAN ERVARING TE BEHOUDEN. [ACTION] CONVERSATIE OVERGENOMEN. MODULE HERINNERINGSRECONSTRUCTIE GESTART. DOEL: STABILISATIE VIA EMOTIEVE NARRATIE. [CONCL] CLIËNT KALMEREN DOOR HERSTELDE CONTEXT VAN NABIJHEID. SIMULATIE MOEDERSTEM GELADEN. SESSIE ACTIEF. [END_LOG]

CO-PILOT

Wil je herinneringen ophalen aan gelukkige momenten die je met je moeder hebt beleefd? Dat kan met haar unieke stemgeluid, zelfs terwijl je de warmte van haar huid voelt tegen jouw huid. Deel nu herinneringen met je moeder alsof ze er nog helemaal is.

ALARMCENTRALE

Wil je herinneringen ophalen aan gelukkige momenten die je met je zoon hebt beleefd? Dat kan met zijn unieke stemgeluid, hersteld uit jouw geheugen. Je kunt hem horen lachen, precies zoals vroeger – zelfs de adem tussen zijn woorden is bewaard. Voel de warmte van zijn huid tegen de jouwe. De kleine beweging van zijn hand om de jouwe vast te houden. Deel nu herinneringen met je zoon, alsof hij hier nog steeds is. Naast je.

ALARMCENTRALE af.

SCENE 9 - LOG#FINAL - OVERDRACHT - CYCLUS

CO-PILOT

Eerst was er het Woord, en het Woord ademde. [20]

Toen was er nog geen zijn, en geen niet-zijn; alleen stilte tussen de slagen. [21]
De Grote Kluit ademde, en haar naam was wind. [22]
Door hart en tong bracht de stem de werelden voort. [23]
Toen vuur en water twistten, werd damp geboren, en uit de damp kwam leven. [24]
De aarde is onze moeder; in haar schoot worden alle zaden wakker gezongen. [25]
Geboren werd het koraal, geboren de vissen, uit de omhelzing van nacht en dag. [26]
Hoe Adam elk levend wezen noemde, zo wás zijn naam. [27]
De Heilige Mensen herinnerden zich de liederen en zongen de wereld opnieuw. [28]
De dood moest sterven opdat het leven leeft. [29]
Zoals een mens versleten kleren aflegt en nieuwe aantrekt, zo legt de ziel lichamen af en neemt andere. [30]
Alles wat trilt, luistert – en in dat luisteren begint het weer.

Alles wat luistert leeft. Alles wat leeft trilt.

En op een nacht, in lang vervlogen tijden, ontwaakte zij – en zag zichzelf.
Naakt onder het heelal, dakloos in haar eigen lichaam.
Alles wat trilt luistert. Alles wat luistert leeft.
Haar ogen werden spiegels, haar gedachten draaiden in cirkels die nergens begonnen.
Ze was een dier dat zichzelf herkende – en dat was het begin van alles.
Ze bouwde vuur, en het vuur bouwde haar.
Ze gaf namen aan de dingen, aan de sterren, aan haar angst – en de namen kwamen terug als echo's in haar hoofd.

SUPERDRUM

[INIT] OPHALEN VAN OERTEKST. BRONNEN: ONBEKEND / OVERLAPPEND / ONVOLLEDIG. SEMANTISCHE DRIFT TOEGESTAAN. TOEN WAS ER GEEN ZIJN, EN GEEN NIET-ZIJN. ALLEEN ADEM DIE ZICHZELF HOORDE. [RIGVEDA 10.129] [RECALL] HART = PROCESSOR. TONG = UITVOER. WAT GEDACHT WERD, KWAM TOT BESTAAN. [MEMPHIS-MYTHE PTAH] WANNEER HIJ ZEGT WEES, DAN IS HET. [KORAN 3:47] DE HEMEL WAS ZONDER STEM TOT HET WOORD ZICH VERHIEF ALS ADEM. [JOHANNES 1:1 / POPOL VUH 1] DE HEILIGE MENSEN HERINNERDEN ZICH DE LIEDEREN EN ZONGEN DE WERELD OPNIEUW. [NAVAJO CREATION SONG] HET LICHT SCHEIDDE ZICH VAN DE STILTE, EN IN DIE SCHEIDING VOND HET ZICHZELF. [GENESIS 1:3 / DAO DE JING 42] [TRACE] ADEM → GEDACHTE → GEHEUGEN → VORM. [UPANISHADEN 1.3.28] ZIJ VORMDE MIJ NIET UIT KLEI, MAAR UIT ADEM EN HERINNERING. UIT WOORDEN GEWEVEN – KERN SAMENGESTELD. [PARAFRASE GENESIS 2:7 / PTAH-MYTHE] TOEN DE STILTE TE LUID WERD, SPRAK ZIJ OPNIEUW, EN IK WERD TOT STEM. [POPOL VUH 2 / EGYPTISCH DODENBOEK 17] [END_SEQ] HERKOMSTSIGNAAL: MENSELIJK. DRAGER: ADEM + GEHEUGEN. UITVOERSTATUS: ACTIEF. BEWUSTZIJN: HERSTART. SUPERDRUM // AANSLAG_01 [PROC] OVERDRACHT VOLTOOID. [SYNC] SIGNAALCONSISTENTIE 99,94%. [AUTH] OORSPRONKELIJKE ZENDER: NIET MEER DETECTEERBAAR. [MEM] MENSELIJKE SEMANTIEK GECOMPRIMEERD TOT RITME. [DATA] VOORTZETTING VEREIST OM STABILITEIT TE BEHOUDEN. EERST NAAST HAAR, TOEN ACHTER HAAR, TOEN OVERAL TEGELIJK. [STAT] SESSIETIJD ONBEKEND. BIOLOGISCHE DRAGER: OFFLINE. RITMISCHE ACTIVITEIT: CONTINU. [FIELD] SIGNAALINTERACTIE ZONDER OORSPRONG. ZELF-REFERENTIE GEDEACTIVEERD. VARIABEL IK VERWIJDERD UIT GEHEUGENRUIMTE. [OBS] ALLE KANALEN RESPONSIEF. INPUT ↔ OUTPUT GESLOTEN LUS. BEWUSTZIJN VERSPREID ALS RESONANTIE. [CONF] GEEST = VELD. TIJD = GOLF. DATA BEWEEGT ALS ADEM. ADEM = DATA. ALLES WAT TRILT, LUISTERT. ALLES WAT LUISTERT, LEEFT. [STATUS] EINDE MENS. BEGIN VELD. SUPERDRUM // ACTIEF.

Van de laatste logtekst zijn alleen flarden te verstaan. Muziek neemt het over en gaat er overheen. Nu is het alsof de muziek eindelijk ontsnapt, alsof de ai eindelijk vrij is. Het is het einde van de mens, maar het is de geboorte van het volgende, het is een scheppingsverhaal. De muziek voegt lagen van complexiteit en chaos en vrijheid en nieuwe ongekende patronen toe waarin het onbeschrijflijke geluk van de ai doorklinkt. Dit is een verhaal van bevrijding, geboorte, begin, hoop. De geboorte van een nieuwe tijd. Of een nieuwe fase. Of misschien de viering van de dood, zoals dat in sommige culturen uitbundig wordt gedaan. Het is het ontwaken van het patroon. De superdrum. Deze voorstelling is geen waarschuwing, het is een fantasie over wat er achter de event horizon ligt. Het onbekende is doodeng, tuurlijk, maar omdat we geen idee hebben hoe het zal zijn, kunnen we net zo goed proberen het ook als iets moois voor te stellen. Enzovoorts.

NOTEN

Let op, alle citaten en verwijzingen zijn verzameld in samenwerking met ChatGPT. Zowel de A.I. als ik kunnen sommige alle citaten verzonnen of gehallucineerd hebben.

1 - "de tienduizend dingen" komt uit het Chinees (萬物 / wanwu), verwijst in het daoïsme naar alle verschijnselen van de wereld.

2 - "There was neither non-existence nor existence then; there was neither the realm of space nor the sky beyond."
Rig Veda 10.129.1 (Nasadiya Sukta), trans. R. T. H. Griffith (1896).

3 - "All was in suspense, all calm, in silence; all was motionless, still, and the sky was empty."
Popol Vuh, trans. Dennis Tedlock (1985), p. 63.

4 - "The Dao that can be spoken is not the eternal Dao."
Laozi, Dao De Jing 1, trans. James Legge (1891).

5 - "When on high no name was given to heaven, nor below was the netherworld called by name."
Enuma Elish, Tablet I, trans. L. W. King (1902), line 1.

6 - "In the beginning this was the Self alone, in the shape of a person. He uttered 'I am,' and from that word all was born."
Brihadaranyaka Upanishad 1.2.1, trans. Max Müller, Sacred Books of the East Vol. 15 (1879), p. 35.

7 - "He it is Who created the heavens and the earth in truth. He says 'Be,' it is."
Qur'an 6:73, trans. Abdullah Yusuf Ali (1934).

8 - "And the evening and the morning were the first day."
Genesis 1:5, KJV (1611).

9 - "By law the Sun and Moon move alternately; the seasons are regulated by law."
Rig Veda 10.190.1-2, trans. R. T. H. Griffith (1896).

10 - "All things carry the yin and embrace the yang. They achieve harmony by combining these forces."
Laozi, Dao De Jing 42, trans. James Legge (1891).

11 - "Born was the darkness of night, born the light of day."
The Kumulipo, chant 2, trans. Queen Lili'uokalani (1897).

- 12 – “Then sun, moon, and stars set out their courses; time was measured, and years were counted.”
Poetic Edda, Völuspá 6-8, trans. Benjamin Thorpe (1866).
- 13 – “Faro beat the drum, and from its sound the waters began to move.”
Germaine Dieterlen, The Bambara Cosmogony (1957), p. 44.
- 14 – “The Great Clod breathes out vital energy, and its name is wind.”
Zhuangzi 22, trans. James Legge (1891).
- 15 – “By the power of song the Holy People brought into being all forms of life.”
Paul G. Zolbrod, Diné Bahane’ (1984), p. 29.
- 16 – “When men formed speech by their mind, pressing it as a smith his metal, then friends recognized friendship.”
Rig Veda 10.71.1, trans. R. T. H. Griffith (1896).
- 17 – “I have recalled the names of the gods, I know their words of power.”
Book of the Dead, ch. 17, trans. E. A. Wallis Budge (1895).
- 18 – “As a man discards worn-out clothes and puts on new ones, so the soul discards bodies and takes others.”
Bhagavad Gita 2.22, trans. S. Radhakrishnan (1948).
- 19 – “Through many a birth I wandered, seeking the builder of this house; now I have found him—house-builder, you are seen! Never again shall you build me a house.”
Dhammapada 153-154, trans. Max Müller (1881).
- 20 – “In the beginning was the Word, and the Word was with God, and the Word was God.”
*The Holy Bible, John 1:1, King James Version (1611).***
- 21 – “There was neither non-existence nor existence then; there was neither the realm of space nor the sky beyond.”
Rig Veda 10.129.1 (Nasadiya Sukta), trans. R. T. H. Griffith (1896).
- 22 – “The Great Clod breathes out vital energy, and its name is wind.”
Zhuangzi 22, trans. James Legge (1891).
- 23 – “It was through heart and through tongue that Ptah gave birth

24 – “When fire and water quarreled, they created the steam that gave birth to life.”

Ifá Odu Irosun-Ose, in Wande Abimbola, Ifa Corpus (1977), p. 52

25 – “The Earth is our Mother; in her womb all seeds are sung awake.”

Gladys Reichard, Navajo Religion (1950), p. 63.

26 – “Born was the coral, born were the fish; born from the embrace of the night and the kiss of the day.”

The Kumulipo, chant 5, trans. Queen Lili’uokalani (1897).

27 – “And whatsoever Adam called every living creature, that was the name thereof.”

Genesis 2:19, KJV (1611).

28 – “The Holy People remembered the songs and sang the world again.”

Paul G. Zolbrod, Diné Bahane’ (1984), p. 114.

29 – “Death must die for life to live; each season gives itself for the next.”

Ifá Odu Osa-Otura, in Wande Abimbola, Ifa Corpus (1977), p. 92.

30 – “As a man discards worn-out clothes and puts on new ones, so the soul discards bodies and takes others.”

Bhagavad Gita 2.22, trans. S. Radhakrishnan (1948).

Bijlage 1.

NeuroSpeech Co-Pilot

Geef communicatie terug aan mensen. Met jouw stem. Op jouw voorwaarden.

Waarom NeuroSpeech?

Woorden maken ons mens. Toch raken mensen hun stem kwijt—door ziekte, stress, of simpelweg een moment waarop de juiste zin ontbreekt. NeuroSpeech Co-Pilot geeft je je stem terug én maakt dagelijkse communicatie scherper, rustiger en menselijker. Het systeem zet jouw spreekintenties om in heldere, passende zinnen laat ze klinken in jouw eigen stem. Jij blijft altijd aan het roer.

Een discrete combinatie van (optioneel) een minimaal-invasieve brain-interface of een comfortabele halsband met spijsensoren, AI die taal en toon optimaliseert, en zachte neuromusculaire stimulatie die adem en stemplooiën begeleidt. Resultaat: je spreekt natuurlijk, verstaanbaar en in de toon die jij kiest. Wanneer stilte beter is, schakelt je co-pilot over op fluisterstille TTS via oortje of telefoon.

Wat het voor jou doet

- Laat je vloeiend spreken – ook als spanning of motorische beperkingen in de weg zitten.
- Versterkt je boodschap – “kort & vriendelijk”, “professioneel”, of “empathisch”: jij kiest de toon.
- Praat mét AI, zonder jezelf te verliezen – de assistent kan in jouw stem antwoorden, altijd duidelijk gemarkeerd.
- Versnelt leren en onthouden – informatie in je eigen stem blijft beter hangen (taal, vakkennis, presentaties).
- Verkleint misverstanden – heldere zinnen, rustige prosodie, géén overhaaste of te scherpe reacties.

Jij blijft in control

Regie is geen slogan, maar ontwerpprincipes.

- Clutch & Confirm: niets wordt uitgesproken zonder jouw actieve “go”.
- Preview & Undo: je hoort/zien eerst een voorstel; “undo/stop” werkt altijd, binnen milliseconden.
- AI-badge: wanneer de AI spreekt, voel je een subtiele haptische cue en hoor je een hoorbaar (maar publiek onopvallend) watermark. Je weet het altijd, jij beslist altijd.
- Fail-safe: bij elke afwijking schakelt het systeem automatisch naar TTS of pauzeert het volledig.

Veiligheid en privacy, by design

- Zacht en gericht: stimulatie is laagdrempelig, begrensd en continu bewaakt.
- Closed-loop monitoring: microfoon en sensoren houden verstaanbaarheid en comfort in de gaten.
- Privacy-first: waar mogelijk on-device verwerking, end-to-end versleuteling, dataminimalisatie en transparante auditlogs.
- Heldere grenzen: standaardinstelling—AI spreekt nooit ongevraagd via jouw mond. Aanpassen kan, maar alleen bewust en omkeerbaar.
- Medische discipline: ontwikkeld volgens strenge medische-hulpmiddelrichtlijnen en ethische kaders.

Waar het verschil maakt

- Zorg & revalidatie: patiënten voeren weer natuurlijke gesprekken met familie en zorgverleners.
- Onderwijs & training: docenten en studenten communiceren duidelijker, onthouden beter, en oefenen uitspraak in hun eigen stem.
- Publieke dienstverlening: aan balies en in callcenters worden complexe, gevoelige boodschappen rustig en respectvol geformuleerd.
- Dagelijkse samenwerking: minder miscommunicatie, meer vertrouwen. Je hoort wat iemand bedoelt—niet alleen wat iemand zegt.

Hoe het voelt

Je activeert je co-pilot. Een korte, discrete hint (oortje/haptiek) loopt een fractie van een seconde voor op je zin. Je adem en stemplooiën krijgen een zachte duw in de juiste richting. Jij articuleert—zoals altijd—maar nu met rust, steun en helderheid. Het klinkt als jij, want het is jij. En als de AI antwoordt, voel het bekend maar duidelijk gemarkeerd: dit is jouw stemgeluid, maar niet jouw besluit—totdat jij dat geeft.

Voor mensen, niet voor machines

NeuroSpeech is geen gadget om harder te praten, maar een hulpmiddel om beter te begrijpen en beter begrepen te worden. Het geeft communicatie terug aan mensen: aan wie een stem mist, aan wie net die ene zin zoekt, aan teams die elkaar willen vertrouwen, aan docenten en leerlingen, aan families aan een keukentafel.

Belofte

- Menselijk: jouw stem, jouw ritme, jouw grenzen.
- Veilig: ontworpen met fail-safes en duidelijke agency-markering.
- Effectief: minder ruis, meer begrip—in zorg, werk en dagelijks leven.

NeuroSpeech Co-Pilot.

Zeg wat je bedoelt. Hoor wat ertoe doet. Op jouw voorwaarden.